14. štev. V Kranju, dne 8. aprila 1911. XII. leto.

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odg. urednik Mir. Ambrožič. Rokopisi naj se pošiljajo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Gorenjska kmečka stranka

priredi

cvetno nedeljo, dne 9. aprila popoldne po nauku pri g. Matevžu Kernu v Cerkljah

javni ljudski shod

radi železnice iz Kamnika v Kranj.

Kmetje! Povzdignimo svoj glas in zahtevajmo železnico odločno, sicer se lahko zgodi, da bo tekla po Črnem grabnu na Domžale in bode naši kraji po kranjskem polju brez železnice.

Prebivalci Cerkljan in okolice! U leležite se shoda v obilnem številu. Vaša zahteva se bo upoštevala samo tedaj, če se oglasite in zahtevate vsi kakor en mož železnico. Sicer preti nevarnost, da lepa ravan od Kamnika do Kranja še dolgo ne dobi železne ceste.

Celo železniško vprašanje se Vam bode na shodu natanko pojasnilo.

Vsi na shod!

Gorenjska kmečka stranka.

Nemške naselbine na Gorenjskem.

III.

Fužine.

Najbolj nemška občina pa so Fužine (Bela peč). Ta občina je za Slovence izgubljena. Najbolje bi bilo, ako bi jo mogli prepustiti Koroški za primerno kompenzacijo n. pr. za Jezersko, kjer se čutijo prebivalci za Kranjce, dočim se Fužinarji smatrajo za Koroške, ker imajo najbližjo zvezo s Trbižem.

Od l. 1880 do 1890 se je bil slovenski življ v Fužinah krepko vzdignil kot zadnji napor umirajočega. Pri ljudskem štetju l. 1880 so našli 53 Slovencev, t. j. 7·77%, l. 1890 pa še 96, t. j. 12·73%, l. 1890 do 1900 pa smo strahovito padli, naše število se je namreč skrčilo na 55 (7·7%). Nazadovali smo torej absolutno za 41 duš, relativno pa za 5·03%. Občina obsega vasi Ahleto, Koprivnik, Zagrad in trg Fužine. V Ahletah sta bila l. 1880 še dva Slovenca, ki sta pozneje izginila. Koprivnik je bil vedno nemški. V Zagradu se je število Slovencev od l. 1880—1890 dvignilo od 7 na 22, l. 1900 pa padlo na 6. Tudi v trgu je število Slovencev od l. 1880—1890 poskočilo od 44 na 74, v l. 1900 pa padlo na 49. Med kmečkim prebivalstvom je še vedno 20—30% Slovencev po rojstvu in občevanju, a se ne zavedajo. Zagradom govore že v treh rodbinah slovensko. Delavcev je do 90% slovenske narodnosti, večinoma iz Rožne in Ziljske doline na Koroškem. Vsled strahovitega terorizma tovarniške gospode (pruska akcijska družba) so delavci večinoma renegati. V občinskem zastopu so 4 zastopniki delavcev, a med njimi je le 1 zaveden Slovenec, a še ta mora biti pod pritiskom član «Schulvereina». Župan je tovarnar Avg. Maly, ki zna slovensko ter je sploh še precej pravičen Slovenec. Obenem je tudi načelnik okrajnega cestnega odbora.

Šola je dvorazredna, nemška. Nadučitelj je Kočevar Krauland, učiteljica pa Ljubljančanka Eisenkut. Šola ima 10.000 K podpore od «Schulvereina». Tu je družba Cirila in Metoda svoječasno zamudila važno priliko. Že imenovani župan Maly je pregovoril prebivalce, da se prosili podpore pri družbi Cirila in Metoda, a prošnja je bila odklonjena. To se je zgodilo pod prejšnjim vodstvom.

Lani pa se je zgodilo naravnost narodno izdajalstvo od strani večine v našem deželnem šolskem svetu, ko se je šlo za imenovanje nadučitelja. Dasi so slovenski člani deželnega šolskega sveta obljubili, da bodo glasovali za Slovenca, so pustili propasti gosp. Potokarja, ki je bil prvi v predlogu in glasovali za Kočevarja Kraulanda. Ta narodni madež za se do danes ni dovolj pojasnil. Fužine so postale nemška posest za vse večne čase. Ako tako delajo v deželi, kjer smo gospodarji, kako naj potem rešujeme slovenstvo v obmejnih krajih! Imenovanje Kraulandovo se je izvršilo po posredovanju nemškega «Volksrata». To se je tudi kmalu očitno pokazalo. Ko je novi nadučitelj obiskal sosedne slovenske učiteljstvo, so se fužinski Nemci pritožili v Ljubljani dr. Egerju kot zaupniku «Volksrata», in Krauland je dobil ukor. Od tedaj se izogiblje slovenske družbe. V

PODLISTEK.

A. G.:

Zadnji pozdrav savskemu mostu.

Torej izginil si iz pozorišča vsakdanjega življenja, leseni savski most!

Skoraj žalujem za teboj kot za starim prijateljem; bil si tudi meni nekaj, kakor vsem, in meni morebiti več kot vsem drugim, ker me vežešráse s spomini, ki me vodijo nazaj do zibeli — nazaj do tistih časov, ko so moja usta v prvič in zadnjič pregovarjala drago ime: oče.

Kdo more razumeti bolest, ki osvaja mlado srce, osamljeno, zapuščeno v tujini, izpostavljeno vsem neprilikam tega življenja, in nič manj brez obrane izročene sirovosti budobnega sveta, ki brezobzirno tepta mehki nepokvarjeni čut nedolžnega bitja.

Kdo more čutiti žalost s sirote, kateri je spomin na izgubljeni dom vsakdanja molitev, s katero začne dan in ga konča; s katero vstane in se vleže k počitku; v kateri živi in trpi; v kateri žrtvuje neizprosni usodi solze nad izgubljenim življenjem.

Vstala je pred menoj vsa preteklost, vsi grozni prizori, vsi žalostni spomini, ki se vračajo in so se polastili mojega bitja, ko mi je bilo slišati, da je prišel tudi záte zadnji dan, stari savski most!

S tužnim srcem gledam v duhu, kako tvoja oguljena starikava rebra, ki so hrabro nosila za nekaj stoletij marsikatero težko breme, podajajo pod razdejanim orodjem, gledam, kako ginoč, žal mi je, dobri stari zvesti sluga si bil mojemu lepemu Kranju, žal mi je tvoje lepe starosti, ki se mora skloniti mlademu mogočnemu rivalu, katerega ti je postavila na stran moderna človeška roka.

Vkleni, vkleni tvoja odrta ramena; izginile bodo tvoje kosti, stari savski most, ne bo pa izginil spomin náte in tvojo povest, dokler bo Kranj počival na skali in si gasil žejo v peneči Savi.

Prominul si in preminuli bodo tisti, ki so prehodili sto- in stokrat široke valove s suhimi nogami v tvojo zasluge in ne bo več sledu ne o tebi, ne o njih, ko bodo njih vnuki še govorili o tebi.

Zakaj mi gre tako k srcu tvoja usoda, savski most?

Ko bi ti vedel, kako tesno je zvezana moja usoda s tvojo, jokal bi z menoj, kakor jokam jaz, kadar se mi vsili spomin, ki se vrne s slednjim spominom náte.

Zdi se mi, kakor da si spremljal vse usodne udarce, ki so zapustili v mojem življenju žalosten sled, kakor ga zapusti zasekana rana, ki se celi, ali nikdar ne zaceli, ki zapusti za vedno zarezo na mestu, kamor je padla ostrina.

Mislim nazaj in mislim náte, savski most, ki si videl radosten svatovski prizor, ko so se tvoja pleča šibila pod venčanim vozom, na katerem je pripeljal sin kranjskega mesta lepo nevesto iz tujih krajev. Pravijo, da je bila mlada, kakor roža v cvetu. Kako so odmevali pozdravi, kako so se glasili veseli klici, ki so pozdravljali srečni par!

Kde je mislil takrat na smrtni prizor — iz ledene januarjeve noči.

Ti si počival že pozno v tmnini zmrznen in leden pod belo odejo, ko se ti je tiho približal mlad človek — stopil je krepko na tvoj rob in ni ga bilo več med živimi.

Podal je roko ledeni nevesti in potegnila ga je za seboj, zašumelo je in voda se je zagrnila; tako je izginil, kakor izgine zvezda, kadar se utrne s nebesnega oboka, ko pade brez sledu v neizmeren svet.

Videl si, kako je pograbilo žrelo očeta nedolžnim otrokom — stari savski most — zakaj molčiš — zakaj ti ni dana beseda, da mi poveš, zakaj je moralo priti tako?

Jokale so sirote in klicale nazaj očeta in ni ga bilo več.

Kako britka je smrt, kako grenka izguba in potem kako grenko življenje pod tujim krovom, ubogim sirotam, ki ne slišijo več prijazne besede. Za večno se se zaprla tista usta, ki so mogla utešiti otročji čut, otrpnila je tista mehka roka, ki je edina mogla vpeljati nežna bitja na trajevo pot življenja.

Prenehalo je biti očetovsko srce pod ledenim valovjem.

Zaman so iskale zapuščene reve ljubezni in milosti pri tujih ljudeh, in rasti so morale ob trdem kruhu iz tuje roke, napojenem s solzami.

Kdo more pojmiti, koliko bede objemajo te besede?

Ptica se greje pod krilom materinem in kadar iz gnezda zleti, se ve kam vrniti — sirote pa se

šoli je le 39%, nemških otrok, najmanj 10%, pa jih pri vstopu v šolo sploh ne zna nemško. Nemci so dobro organizirani, imajo podružnici «Schulvereina» in «Südmarke» in «Sängerrunde». Slovenci imajo le posojilnico, ki pa deluje bolj skrito v župnišču. Tudi v cerkvi je vse nemško, pač pa se izpoveduje še večina slovensko, ker Nemci sploh ne zahajajo k izpovedi. Do l. 1858 je bila še vsako drugo nedeljo slovenska pridiga. Popolnoma so prenehale slovenske pridige šele l. 1889. Sedanjega župnika, ki je narodnjak, to boli, a si ne more pomagati.

Iz vsega navedenega spoznamo, da tudi na Gorenjskem ne smemo omalovaževati nemške nevarnosti, ki ima močno zaslombo v ponemčenem ozadju Koroške.

* * *

S predstoječim člankom smo zaključili poučno razpravo: Slovensko-nemška meja na Kočevskem, ki jo je spisal Ant. Beg. Založil je to knjižico, Lavesi. Schweitzer v Ljubljani ter jo slovenskemu čitateljstvu najtopleje priporočamo.

Gospodarski del.

Mestna hranilnica v Kamniku

je izdala za leto 1910 računsko poročilo, iz katerega posnemamo naslednje:

Dasi leto 1910 vsled dolgotrajnega deževja v gospodarskem oziru ni bilo ugodno, povspela se je naša hranilnica uprav v tem letu do hvalevrednega viška, kajti v tem letu dosegle so hranilne vloge svoto čez dva milijona kron. Ob koncu leta jih je bilo s kapitalizovanimi obrestmi vred K 2,021.177 71 dočim so koncem prejšnjega leta znašale le K 1,914.307 83. Tekom zadnjega upravnega leta so se torej hranilne vloge pri našem zavodu pomnožile za K 106.869 88. Ta napredek nam priča, da zaupanje v naše hranilnico prodira vedno bolj in bolj v kroge naših zavednih vlagateljev. Novih hranilnih knjižic so vlagatelji prejeli 580, docela izplačali pa smo preteklo leto 492 vlog. Število obstoječih dolžnih računov se je torej zvišalo za 88 ter narastlo na 3162. Na eno vlogo pride povprek K 639·18. Da se manj premožnim vlagateljem nudi več prilike tudi v malih zneskih kaj pristediti, zlasti pa, da se mladina navadi varčevati, je hranilnično vodstvo sklenilo, uvesti takozvane domače hranilnike. Ti se ob navadnih urah dobivajo pri hranilnici, kot prvo vlogo pa je treba prinesti 4 krone.

Na hipotečnih posojilih izplačala je hranilnica v pretečenem poslov. letu 70 strankam K 207.950 —, vrnilo se je hranilnici K 80 770 81, tedaj so se hipotečna posojila zvišala leta 1910 za K 127.179 19. Koncem leta 1909 je znašalo stanje hipotečnih posojil K 1,427.902·56, in znaša tedaj koncem leta 1910 K 1,555.081·75. Koncem leta 1909 je bilo 767 dolžnikov. V letu 1910 je prirastlo 70 dolžnikov, popolnoma je pa svoj dolg vrnilo 13, tedaj se je število hipotečnih in občinskih dolžnikov zvišalo za 57 in znaša koncem leta 1910 — 824.

Stanje eskomptovanih menic znašalo je koncem leta 1909 K 108.700 27, tekom leta 1910 eskomptovalo se je menic za K 309.874·40, ostanek torej K 418.574·67, na rescekmtu pa prejelo K 278.425·77, in znaša stanje eskompta koncem leta 1910 K 140.148 90. Stanje vrednostnih papirjev (efektov) znašalo je koncem leta 1909 K 128 316·35, v letu 1910 se je nakupilo istih za K 34.825 —, ostanek K 163.141 35, prodalo in izžrebalo se je pa efektov v letu 1910 za K 36 300·—, ostanek K 126 841·35 Razlika po kurzu z dne 31. dec. 1910 pa znaša K 155 35, stanje koncem leta 1910 znaša tedaj K 126 686·—. Stanje tekočega računa hranilnih vlog pri raznih denarnih zavodih in bankah je znašalo koncem leta 1909 s kapitalizovanimi obrestmi K 225 451·14 tekom leta 1910 se je naložilo K 230 620·20, ostanek K 456 071·34, vzdignilo pa K 282.327 31, ostanek K 173 744.03. Ker pa znašajo kapitalizovane in k glavnici pripisane obresti K 10 055 86, ostane tedaj še naloženega K 183.799 89. Denarni promet je bil, odkar hranilnica obstoji, to leto najživahnejši. Pri vseh poslovnih strokah je znašal K 3,105.604 80. Aktiva hranilničnega upravnega imetja znašajo koncem leta 1910 K 2 047 941·53, pasiva pa 2,034 280 65, čisti dobiček pri upravnem imetju tedaj K 13 660 88.

Čisti dobiček pri splošni rezervi K 2.154 58, pri posebni rezervni zakladi K 38 82, in pri pokojninski zakladi K 7 23, tedaj znaša ves čisti dobiček skupaj K 15 861 51. Ta svota izroči se rezervnim zakladam, katere so vsled tega narastle, in sicer splošna rezervna zaklada na K 82 995·34, kar daje pokritja za 4·1 % vseh hranilnih vlog, posebna na kurzne razlike na K 1.000·30, in pokojninska zaklada na K 282·23. Vse tri rezervne zaklade skupaj znašajo K 84.277.87. Pri notranji hranilnični upravi so se preteklo leto izvršile nekatere važne izpremembe. Omeniti nam je, da je dne 19. avgušta preminul naš velezaslužni večletni član odbora in ravnateljstva gosp. Ivan Terpinc, ki je z vso vnemo deloval ves čas v procvit in blagor naše hranilnice. Čast in slava njegovemu spominu! Na njegovo mesto izvolil je mestni občinski zastop pri seji dne 22. oktobra g. Ignacija Tramteta, nadučitelja in hišnega posestnika v Kamniku. — Nadaljna važna izpremenba, ki jo je prineslo leto 1910, se tiče obrestnega merila za hranilne vloge. — Pri seji dne 5. novembra je sklenil hranilnični odbor, da se zvišajo obresti hranilnim vlogam z dnem 1. januarja 1911 na 4½%. Obrestna mera hipotečnih posojil se s tem zvišanju ni izpremenila.

Končno apeliramo na zavedne Kamničane in vse prijatelje našega mesta, da se trdno oklenejo naše edine pupilarno varne mestne hranilnice v celem kamniškem okraju ter jo po svojih skromnih močeh na ta ali na oni način podpirajo, da bode čimpreje dospela v prijetni položaj, z večjimi svotami razpolagati v občekoristne namene.

Ob sklepu tega poročila štejemo si v prijetno dolžnost, prerčno se zahvaliti vsem slavnim uradom, odborom in društvom, kakor tudi vsakemu posameznemu prijatelju našega zavoda za dosedanjo naklonjenost in uspešno sodelovanje. Obenem pa jih prosimo, da nam ohranijo svoje zaupanje še nadalje.

DOPISI.

Iz selške doline.

Naš poslanec Demšar je priromal zopet s svojim kislim obrazom prav žalosten iz cesarskega Dunaja. Zdaj premišljuje doma za pečjo, ali bode ljudje še tako neumni, da ga bodejo volili zopet za poslanca. Čoč se zaveda, da je bil izvoljen samo od tistih ljudi, ki niso zmožni sami misliti ter trepečejo v strahu pred hudičem in bi magari volili farovško kuharico, če bi to gospod fajmošter rekli. Od ljudi, ki znajo samostojno misliti, Čoč nima upanja, da bi dobil glasove, ker se zaveda, da ni sposoben biti za poslanca, ker bi bil kvečjemu sposoben za kakega mežnarja, kadar bo na Češnjici cerkev, za Selca bil bi pa že prenalo brihten. Ako bi ne dobival dr. Krek dobrih malic in ko bi se Čoč ne bil oženil z lepo «Poldko», bi bil naš «France» še danes dolgočasen gostilničar na Češnjici kakor je bil prej. Naša duhovščina sili vedno na gospodarskem in političnem polju v ospredje in spravlja na krmilo same «puhloglavce» in koristolovce, katerim potem diktira, da se dela vse tako, da duhovščini vedno v žep letijo kronice in zato se bode zopet Čoča kandidiralo za poslanca v državni zbor. Sedaj je bil štiri leta državni poslanec in vseeno bi bilo, če bil vsa štiri leta sedel doma za pečjo, ker itak nima popolnoma nikakšnega uspeha za seboj pokazati razen tega, da je gospodični Emici v Selcah preskrbel dobro službo. Po zaslugi poslanca Čoča je danes Emica učiteljica gospodinjskih tečajev ter uči gojenke v belih rokavicah pred štedilnikom kuhati, in koliko se more kmečko dekle naučiti od take «fine» gosposke kuharice, si lahko vsak misli. Pa pustimo Emico, ker ona je sedaj dobro preskrbljena in Čoč se ji je izkazal skrajno hvaležnega.

Kaj pa železnica! Sedaj pred volitvami se je pričela zopet goditi in kakor hitro bode volitve končane, bode zopet železnica položena v spanje pravičnega.

V kakšnem stanu imamo ceste in druga občinska pota, tudi vsakdo ve.

Da imamo davkov vedno več, tega tudi nikomur ni potreba praviti, ker to breme vsakdo sam najbolje čuti, in da je draginja neznosna, to še najbolj čuti naš delavec, ki more kupiti sploh vse, kar potrebuje za življenje, in vendar našim poslancem še ni dovolj.

Naša duhovščina seveda hoče imeti še nadalje vse gospodarstvo v svojih rokah in da bi še naprej pritiskala ljudstvo k tlom, sama se pa mastita z razno dobro pečenko in purani, z razpolaganjem lepih kočij in imela še nadalje lepa župnišča. Ti, trpin, ti, delavec, za tebe ni drugega, kakor tolažba, če boš več trpel na svetu, bolje se ti bode godilo v nebesih, delavec, trpi in služi si z potnim čelom nebesa. To je za revež, tega ne upošteva, čeravno je Kristus rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Kaj mar lepi Kristusovi nauki naši sedanji duhovščini — prav redke so seveda izjeme — ker tej se gre samo zato, da ima tu na svetu vse v svoji oblasti. Bire nikdar dosti, maše nikdar dosti drage, farovži nikdar dosti lepi, od fare nikdar dosti dohodkov in, kamor se ozremo, samo napuh, sovraštvo in hujskanje. Če se ozremo na življenje svetnikov, kakšna primera s sedanjo duhovščino, ki se peha samo za posvetno blago. Življenja sv. Alojzija ne poznema noben kaplan, kaj šele kak višji, ki se tudi šteje za dušnega pastirja. Izjokati bi se morali, ker smo prišli v čase, ko duhovščina sama povzroča, da vera peša. Vsak tajnoštor hoče biti že v občini župan in mega

---

pahne med svet od nemilega do nedragega. Vsaka revna stvar se veseli božjega dneva, le siroti jok zapira besedo, ker ve, da je vedno in povsod sama in zapuščena. — Le spomini ostanejo, zvesti spremljevalci, ki je ne zapuste in postajajo tem dražji, čimbolj se oddaljuje čas, kateri, kakor pravijo, zaceli vse rane.

Savski most, bil si ráme velik spomenik, na kateremu so bile zapisane vse te besede, zato se obotavljam in ne morem verjeti, da mi je doživeti tvoj poraz, da te ne bo več, kadar zopet zagledam kranjska tla.

Ali ohraniti hočem po stari slovanski navadi tvojo sliko, tvoj spomin!

Zgradbe se rušijo in kamen razpade, tvoje ime pa naj ostane v dragem spominu vsem, ki se čutijo vezani na domačo prst. Bil si vezan z njo, kakor so vezani udje človeškega bitja, po katerem se pretaka življenje, kakor se je izprehajalo po tebi — življenje mesta Kranja, in dokler bo tukaj domačih otrok, bo tudi tvojega spomina.

Kdo naj bi pozabil na dom — in kdo náte, stari savski most?! — — —

G. D.:

Zgodovina spiritizma. Dalje.

Značilno je, kako se je godilo na Angleškem. K razširjenju je veliko pripomogla ena, nam že iz New-Yorka znanih sester rodbine Fose. Kakor v Amerikiki, tako sta tudi na Angleškem cerkev in znanost brezobzirno nastopili proti spiritizmu. Imena znanstvenikov: Faraday, Tyndall, Crookes, Wallace, Barrett, Barley, Sidgwik niso izpremenila na preganjanju ničesar. In kakor v Ameriki, tako se je sestala tudi tu komisija za raziskovanje spiritizma iz zdravnikov, pravnikov in teologov pod imenom «Dialektična družba». Dveletna, natančna raziskavanja te iz 26 članov obstoječe družbe, ki je začela svoje delo l. 1869, so se končala i tu s tem, da se je priznala resničnost spiritističnih prikazni, kljub temu, da se ni dalo za početek in vzrok ničesar zadostnega, vzprejemljivega dognati. Po zaslugi gospe van der Weier je postala celo kraljica Viktorija vneta spiritistka. Pri zasedanju ji je bil medij komornik Brown. Ker sem že pri kronanih glavah, naj omenim še rusko carico in princezinjo von Wales. Tudi slavni Anglež Gladstone se je izpreobrnil, postal 1877 spiritist in niti ena stvar ga ni več odvrnila od tega. Iz prej imenovane «dialektične družbe» se je razvila pozneje druga, ki zasleduje iste cilje: «Society for psychical research» (družba za duševna raziskavanja), le da si je ta svoj program razširila.

Na Francoskem, kjer so se že s nastopom Mesmerja v Parizu pečali z življenskim magnetizmom in je obstojalo že več tozadevnih družb, si je stekla za spiritizem največ zasluge gospa d' Abuour, ki se je l. 1849 vrnila iz Amerike. Za svej krožek je pridobila barona Guldenstubbeja, pisatelja Viktorja Sardoua, hipolita Rivaila in nekega učitelja, ki je izdal pozneje pod imenom Allan Kardec «Knjigo duhov». Ta knjiga je nižjim slojem nekak evangelij. In največ s tem delom je zakrivil Allan Kardec, da je prišel spiritizem v tako slabo luč pri znanstvenikih. On trdi namreč, da povzročujejo vse spiritistične pojave edinole duhovi mrtvecev in izključuje vsako drugo razlago. Skoro istega naziranja je Davis. Kes je ta nazor, bolje mnenje najbolj neuslužno in si ga navadni sloji najlažje razlagajo, je razumeti, da se je ta smer spiritizma najbolj razširila med ljudstvom, ki veruje slepo vsaki stvari, ki mu jo kdo natvezi; veruje slepo kljub temu, da leži bedastoča na dlani. In to je najhuje! Vsi poizkusi, bodisi že s strani cerkve ali znanosti, teozofizma ali okultizma, so bili dosedaj vsaj pri veliki večini brezuspešni in niso mogli odvrniti neizobraženih slojev od tega. Allan Kardec je ustanovitelj takozvane «Claircarnation» (zopetnega, ponovnega rojstva), ki spominja na vero v preseljevanje, potovanje duš starih Judov in Egipčanov. Kakor postane že navadno na Francoskem vsak večji pojav v kulturni zgodovini popularen, tako je bil tudi spiritizem uporabljan od višjih krogov za to, da bi dobil kolikor mogoče največ upliva v krogih delavstva. Napoleon III. je menil pridobiti s spiritizmom socialnopolitično agitacijsko sredstvo, radi tega se je vrgel z vso vnemo nanj. Izvrstna šala si je devolil tovarnar Godin iz Guise, ki je oddajal spiritistom službe in jim preskrbel za starost podporo. Prekosil je Napoleona v tem, da si je dal zidati šole, stanovanja, poslopja za spiritistične debate in pomenke in postavil nazadnje celo nekak spiritističen tempelj. Kot večkraten milijonar si je pač lahko dovolil kaj tacega. Tudi v čeških Krkonoših so poizkusili z nekaj podobnim, pa se jim menda ni posrečilo. Kako zelo je razširjen kardecizem

gospodar, v cerkvi pa zanemarja svetnike in pusti, da se kar na debelo prah nabira nanje. To pa niti na misel ne pride nobenemu duhovniku več, da bi pridigoval o življenju svetnikov, to se naši duhovščini menda zdi že preneumno, ker ako bi danes hotel kdo živeti tako, kakor so v prejšnjih časih svetniki živeli, proglasili bi ga duhovniki najprvi za blaznico. S prižnic se sliši vsepovsod sama politika in hujskanje zoper neklerikalce. Kam bodemo prišli, ko se teptajo ravno od duhovščine lepi Kristusovi nauki. Kritali so ga duhovniki in bi ga sedaj zopet, ako bi prišel na svet kot človek, ki bi oznanjeval mir in ljubezen med ljudstvom. Največji nasprotniki miru in ljubezni med narodi so ravno klerikalci in zatoraj potreba samo pomisliti, kdo si z vero polni žepe in kupiči tisočake. Proč s škodljivim klerikalizmom in njega voditelji, kateri ne delajo za revno ljudstvo, temveč samo za svoje žepe.

Tudi v prijazno Sorico napovedujejo klerikalci svoj prihod, in prišla bodeta dr. Krek in Demšar ponujat svojo modrost s svojimi backi. Sorica seveda ni Davča, in v Sorici je mnogo ljudi, ki pridejo veliko po svetu okrog, ter poznajo in vedo, kako se živi na svetu. Tudi vedo Sorčani, kako se s trpljenjem služijo kronice in zato se tudi ne bodo pustili farbati od zaspanega Čoča in dobro rejenega dr. Kreka. Vprašajte jih Sorčani, koliko nezasluženih kronic sta zopet odnesla kot poslanca, ki nista nobene koristi napravila za ljudstvo, pač pa pripomogla, da so davkoplačevalci oškodovani za več tisoč kronic.

Cesar je poslal vse poslance domov, in kako tudi ne, ker so v teh štirih letih porabili nad devet milijonov kron iz žepov davkoplačevalcev, ljudstvu pa nič koristili. Poslana domov sta Čoč in Krek zato, da bi se namesto njih izvolilo za poslance bolše može, ker takih nočejo na Dunaju. Ostane naj Čoč lepo doma pri svoji ženi in skrbi naj za potomce ter šele potem zopet nastopi pot v javnost. Ravno tako naj gre dr. Krek na faro, ker manjka duhovnikov, in skrbi za duše vernih kristjanov, za kar je napravil tudi obljubo. Duhovnik naj bo v cerkvi, ker le tja spada. Vprašajte jih Sorčani, ako sta vam prinesla nazaj tiste nezaslužene kronice, ko morate plačevati več davka. Če pa le hočeta biti poslanca, pa naj bodeta brezplačno, potem se bode videlo, kdo se hoče res žrtvovati za ljudstvo, ker za 20 kron na dan službe se je seveda dobro pehati in ljudstvo farbati, da bi jih se volilo. Kadar prideta Čoč in Krek med vas, dragi Sorčani, naj velja le en glas: Proč s takimi poslanci, ki se pehajo samo za kronicami in ne da bi ljudstvu koristili, v reno z njimi! Ali je že kdaj kdo slišal, da bi se dr. Krek zavzel, naj se odpravi nezaslužena cerkvena bira? Gotovo še nikdar in nasprotno še premalo mu je, in tak hoče biti potem še ljudski zastopnik. Pognani ste bili z Dunaja in iz Sorice bodete pognani z metlami od delavcev z žuljevimi rokami, ki izkušajo spoznavati svet v potu svojega obraza. Delavec danes ni več zadovoljen s tolažbami, da bode že po smrti boljše, ker zato naj se le tolažita Krek in Demšar, ako se hočeta, delavci so že siti tega. Mi hočemo imeti za poslanca človeka, ki bode delal na to, da se bode ljudem že tukaj na svetu dobro godilo, kakor se sedaj naši duhovščini dobro godi. Pričelo se je daniti tudi v hribih, ker je ljudstvo sito praznih klerikalnih obljub.

(ime po Allanu Kardecu) na Francoskem, pač najbolj dokazuje dejstvo, da je živelo v Parizu samem pred 20 leti približno 60.000 pristašev, dočim je bilo vseh pariških spiritistov 150.000 Naj omenim na tem mestu še število po drugih krajih. V Lyonu je bilo 40.000 spiritistov in v združenih severoameriških državah 12—13 milijonov, med temi okoli 35.000 medijev.

Spisi Allana Kardeca so prevedeni skoro v vse evropske jezike in še sedaj doživljajo nove izdaje. Dohodki njegovih del so bili tako veliki, da se je s tem zneskom izdajal list «La revue spirite», se ustanovila «Société scientifique al' études psychologques», poleg tega pa se lahko porabilo vsako leto na tisoče frankov za agitatorične in propagandorične namene. Čudili se boste, če povem še, da so bili pristaši te smeri Flammarion, Dumas, George Sand, Viktor Hugo. Ali ravno vrste te smeri so se začele najbolj prazniti, ko se je razširil teozofizem. Tako je med gori imenovanimi postal Flamarion pristaš teozofizma, ki pripisuje spiritistične prikazni nevidnim bitjem nižje vrste, takoimenovanim elementarnim duhovom. Razločevati pa je pri tem teozofizem od teozofije. Teozofija je namreč verska smer okultizma, katere osnovna postava je ljubezen do bližnjega in strpnost. Ta smer je dobivala v zadnjem času vedno večje obsežnost. Kdor bi se hotel ž njo bližje seznaniti, temu nasvetujemo: Blavatzky «Schlussel zur Theosophie». To le mimogrede!

Konec prih.

Tržiške novice.

Nemške hijene. O toliko in tolikrat naglašani in hvalisani kulturi «Edelvolka» nismo imeli nikdar kdo ve kako visokega mnenja. Da pa tiči ta «Volk» se tako globoko v barbarstvu, vendar nismo mislili: Kar je sveto vsakemu culukafru, to je njim le dobrodošlo sredstvo, da morejo udariti po svojem nasprotniku. Niti grobovi jim niso več sveti. Tako se je spravila neka umazana nemška hijena v «nemških štimcah» z dne 4. t. m. na grob občespoštovanega pred kratkim umrlega gospoda Ivana Cizla, in kopije in praska po grobu, zastrupljajoč daleč naokoli zrak s svojim dihom. Povod k napadu na blagega rajnika je dala ti hijeni posmrtnica, ki jo je prinesel «Slov. Narod» predpretečeni ponedeljek, in v kateri so naštete zasluge, ki si jih je pridobil nepozabni rajnik za tržiško društveno življenje. Pod naslovom «Zwielerlei Maß», bruha gnojnico na grob istega, ki je bil radi svoje konciljantnosti priljubljen in spoštovan celo pri svojih nasprotnikih. — V začetku svojega članka citira posmrtnico in potem nadaljuje: «Mi smo porabili ta izvor («Slov. Narod»), ker že mrtvecu ne moremo več škodovati, da dokažemo, kako lahku leta in léta uganja slovenski uradnik v jezikovno mešanem mestu telike važnosti kot je Tržič, kjer je vsa velika industrija, ki daje tisočem Slovencev dober zaslužek, nemoteno narodno hujskajočo («verhetzende») politiko, medtem ko se zameri nemškemu sodnemu uradniku že, če je samo član nedolžnih nemških nepolitičnih društev. Kompetentna oblast si lahko črpa iz predležečega slučaja nauk in ga v bodoče porabi koristonosno. V interesu tržiškega nemškega prebivalstva upamo, da ne bo nameščen v tem važnem industrijskem kraju noben sodni uradnik, ki smatra za svojo glavno nalogo, da deluje v «hujskajočem smislu». — To je pač vrhunec nesramnosti! Pozivljemo javnost, naj preč ta dotično posmrtnico in sodi, s kako sodrgo se moramo boriti. Niti z eno besedico nismo omenili, da bi se bil rajnik le kdaj udeleževal kakih političnih bojev; bil je samo član nedolžnih, kulturnih, nepolitičnih društev, ki jih je ona podla duša izrablja za ljudi svojega kalibra. To je pač dvojna mera. Slovenski uradnik bi ne smel biti član niti povsem nedolžnega planinskega društva, nemški uradniki pa smejo stati na čelu eminentno političnih organizacij «Südmarke» in «Schulverein». Namen je prozoren. V Tržič mora priti nemški uradnik; ker se mrtvec zagovarjati ne more, lopni po njem in njegovem grobu, mogoče ti prinese kakih koristi, nikakor pa škodovati ne more. Hijene! — Kar pa se tiče nemške industrije, lahko obrnemo ost, in pravimo, da slovenski delavci rede s svojimi žulji obole «privandrance» — ali slišiš? —; saj je znano, da ni na vsem Kranjskem industrijskega podjetja, kjer bi bilo delavstvo tako slabo plačano, kakor je tu v Tržiču. In da je občinski svet nemški! Kdo se ne smeje! Povedal bi bil se, prodana kočevska duša, na kak sleparski način je zmagovala pri nas nemškutarija; povedal bi bil, kako bo izgledal novi občinski odbor. Pa kaj bi se prerekali z značaji Mikličevega kalibra. Pod naslovom «dvojna mera» naj bi bil raje opisoval postopanje šolske oblasti napram njemu in drugemu učiteljskemu osobju. Medtem, ko Miklič zamuja po cele dneve pouka, zlasti v ponedeljkih in dnevih po praznikih, tako da ima dr. Jagodic že tiskane izkaze o njegovem zdravju za te dneve, drugi učitelji pa ne smejo zamuditi niti pet minut šole, da bi spremili svoje prijatelje k poslednjemu počitku. Ali tega poklicane oblasti ne vidijo, nočejo in ne smejo videti. No, pa že se pride čas povračila. — Spomina na prijatelja in vzor-rodoljuba Ivana Cizla pa nam ne more oskruniti nihče, najmanj pa takale časnikarska hijena.

«V Ljubljano jo dajmo» in «Bratranec». Pre teženo nedeljo so nam nudili naši vrli diletantje zopet užitk. Uprizoriti so imenovani dve igri, ki so občinstvo popolnoma za lovdjile. Saj so bili pa med igralci, razun gospice Podlogarjeve, samo stari znanci, in ni čuda, da sta uspeli mestoma dosti težki igri nad vse povoljno. Izvrstno je rešil vlogo Srebrina gosp V., ki je s svojim memoriranjem in mimiko dokazal, da je na gledaliških deskah prav domač. Istotako dobra je bila gospa V., samo da je bila mestoma malo pretiha. Gospica Podlogarjeva je s svojim prvim nastopom presenetila vse, boljše dekle Neže si pač ne moremo želeti. Kaj ljubka je bila gospica Ana v vlogi Marice, in je imela v g. S. jako dobrega soigralca, ki je pokazal, da je za melancholičnega ljubimca istotako dober, kakor za kakega histeričnega tajnika. (Njegova vloga v «Dobrem sodniku»). Salve smeha je izvajal hlapec Pavle — gosp. P. — Še boljša je bila druga igra «Bratranec». Medtem, ko je prva «V Ljubljano jo dajmo» kolikor toliko resne vsebine, je «Bratranec» lahko francosko delo. In tako se je tudi igrala lahko, brez pretiravanja in gladko. Naslovno vlogo je igral gosp. S., ki je rešil nalogo, kar najboljše. A tudi druge vloge so bile srečno razdeljene. Osobito so ugajale gospice Z., kot Dobska, ki je igrala z nekako prirojeno finesso, gospica Podlogarjeva je krasno igrala staro zaljubljeno hišno, a gospica Ana z naivno nepretiranostjo služkinje Liziko. Sluga Ivan je bil g. P., ki je napravil iz svoje nehvaležne vloge, kar se je pač napraviti dalo. Želeli bi samo, da bi občinstvo bolje posečalo predstave, ki imajo velik izobraževalen pomen, s tem pa bi dali tudi največje zadoščenje igralcem za njihov trud. Kakor čujemo, se igri ponovita jutri v nedeljo pri znižanih cenah. Le tako naprej!

Umetnost in književnost.

«Slovenski Ilustrovani Tednik», ki izhaja v Ljubljani, je Slovencem res potreben. Uvidevamo to, čimveč štev. «Slovenskega Ilustrovanega Tednika» izide, ker prinaša vedno obilo jako zanimivih člankov in slik. Doslej smo bili vezani le na nemške, laške in dr. ilustrovane časopise, sedaj pa imamo domač slovenski ilustrovani tednik in le na nas Slovencih je ležeče, da se razvije in razširi, da postane tako uveževanja vreden faktor narodne prosvete. Bilo bi preobsirno, če bi hoteli navesti vsebino vseh doslej izišlih številk «Slov. Il. Ted.» temveč omenimo le pravkar izišlo številko. Vsebuje 4 slike in lep članek o 50letnici «Slovenske čitalnice v Trstu», 2 sliki in poročilo o izletu Glasbene Matice v Opatiji, naslednje slike in članke: Cankarjev Aleš z Razora, Siamska dvojica, Boji v Mehiki, Nemški cesar na Dunaju. Slov. pisatelj E. Kristan, itd. Zanimiv je tudi Ženski vestnik in Drobiž. «Slov. Il. Ted.» priobčuje zanimiv Sienkievičev roman «Zaman» in Ferd. Plemičeve humoreske. V prihodnji številki začno izhajati tudi humoreske znamenitega češkega pisatelja Aldrich S. Kostelecky-ja. «Slovenski Ilustrovani Tednik» naj bi naročile vse slovenske gostilne, kavarne, birnice itd., pa tudi slovenskim rodbinam ga toplo priporočamo. Stane četrtletno le 1·80 K.

---

17. 50—10

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd lilijino mlečno milo

(znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Lab. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. t. d.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu marcu 1911 je 189 strank vložilo 45.450 K 95 vin. 181 strank vzdignilo 61.534 K 17 vin. 8 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 12 900 K. Stanje hranilnih vlog 2,001.886 K 16 v. Stanje hipotečnih posojil 1,579.578 K 03 vin. Denarni promet 300.212 K 49 vin.

Razdelitev goveje živine po znižani ceni v l. 1910. Deželni odbor kranjski je nakupil v l. 1910 217 glav plemenske živine, in sicer: na Kranjskem 3 bike montafonske pasme za 735 K, 6 bikov muropoljske pasme za 1757 K, 98 h, 10 bikov pincgavske pasme za 3850 K, in 1 bika simodolske pasme za 307 K, na Tirolskem 24 bikov simodolske pasme za 12520 K, na Predalskem 10 bikov montafonske pasme za 6165 K, na Solnograškem 27 bikov pincgavske pasme za 13345 K, torej vseh skup 81 bikov za 38679 K, 98 h; na Kranjskem 10 krav ozir. telic pincgavske pasme za 3600 K, na Tirolskem 55 krav ozir. telic simodolske pasme za 39362 K, na Predalskem 38 krav ozir. telic montafonske pasme za 27728 K, na na Solnograškem 33 krav ozir. telic pincgavske pasme za 19162 K, skupaj 136 krav, ozir. telic za 89872 K. Skupna nakupna cena za bike in krave znaša 128551 K, 98 h. Od 81 bikov razdelilo se jih je le 64, medtem ko jih je 17 v vrednosti 5703 K, ostalo na deželni pristavi v Goričanih, in sicer iz vzroka, ker so bili za plemenitev še premladi. Ostale plemenske živali so se razdelile po posameznih političnih okrajih.

Pri deželnem odboru se sprejme provizorno mlekarski inštruktor s plačo VIII. plačilnega razreda deželnih uradnikov. Prošnje za to službo, za katero je dokazati polno strokovno sposobnost v praksi in teoriji, se morajo do 1. maja 1911 predložiti deželnemu odboru kranjskemu.

Tedenski sejem v Kranju dne 27. marca 1911. Cena od kilograma žive teže: 96—98 vinarjev za pitane vole domače, 90—94 vinarjev za domače srednje pitane vole, 82—86 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 18 vin. prašiče za mesarja. — Pšenica K 11·50 proso, K 7·50, rž K 8·50, oves K 9·—, ajda K 8·50, repno seme K —, detelno seme 60 K do — K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 3·50 za 50 kg.

Dober tek! Zdrav želodec imamo in nič nas ne tiści v želodcu, nobenih bolečin odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praške z znamo «Elsapillen». Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi vi, urejujejo blatenje in pospešujejo prebavo. 6 škatljic franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 264, Hrvatsko.

V Kranju, dne 8. aprila 1911.

Volitve v poslanske zbornice so sedaj uradno razpisane na dan 13. junija, ožje pa za 20. junija. Zbornica se snide dne 20. julija.

§ 14. Wiener Zeitung objavlja budget in provizorij na podlagi § 14. Provizorij je določen do konca t. l. Obenem se pooblašča vlada, da sme najeti v tekočem računu posojilo 76 milijonov K.

Češki narodni svet je sklenil pozvati vse stranke, naj bi pri prihodnjih volitvah sklenile med seboj premirje in si razdelile volilno delo tako, da ostane število mandatov vsem strankam neizpremenjeno, zato pa naj bi stranke z združenimi močmi se borile za mandate na meji proti Nemcem. S tem bi bilo prihranjeno mnogo denarja in truda, mnogo boja in sovraštva in bi tak kompromis le pripomogel k dobri stvari in skupnemu postopanju. Tudi moravski klerikalni Hlas in Našinec pišeta v tem smislu. Vprašanje je seveda, če bodo vse stranke s tem zadovoljne. Tudi je vprašanje, če bi bilo tak mir odobravati s političnega stališča. V narodnem oziru bi bil gotovo koristen, dasi se najbrže ne bo dal izvršiti.

Revolucionarno gibanje v Albaniji. V Albaniji ni nikdar miru, ta dežela je vedno v nekakem revolucijarnem gibanju. Albanci niso plačevali skozi stoletja Turčiji nobenih davkov ter se bili prosti vojaške službe, umevno, da se sedaj ne morejo privaditi novih razmer. — V Albaniji je izbruhnila zopet vstaja. Turčija mobilizira ter pošilja vedno več vojaštva proti Albancem. V Skoplje je poslanih 15 azijskih bataljonov. V Skadar so odposlali topove in mitraljeze, 6 azijskih bataljonov je namenjenih v Skadar. Čete vstašev naraščajo, položaj je vedno bolj nevaren. Albanske čete so udrle proti mestu Tusi; vojašnico so zažgali. Prišlo je do krvavega boja. Vojaštvo se je moralo umakniti. — Ustašev je baje okoli 15.000. Gorsko prebivalstvo se pridružuje revoluciji. Ustaške čete marširajo proti Skadru.

Na Laškem so dobili novo ministrstvo. Listi javljajo, da je odločno protipapeškega vladanja. Ministrstvo bo zlasti glede šol in zakona v liberalnem tiru.

Rusija in Kitajsko. Kljub temu, da je Kitajsko ugodilo vsem ruskim zahtevam, je položaj na daljnem vzhodu zelo resen. V Mandžuriji se baje razvija zelo opasno protirusko gibanje, ki zavzema od dne do dne večje dimenzije.. Ruski podaniki, ki žive v Mandžuriji, beže trumoma nazaj v ruske pokrajine ter pripovedujejo, da se pripravlja na severu in na zapadu boksersko gibanje. Kitajci hočejo baje preprečiti uvoz živil, posebno pa mesa, žita in klavne živine v amurske pokrajine ter na ta način preprečiti aprovizacijo teh pokrajin in ruskih kolonij.

Republikansko gibanje v Španiji. Po vsej državi je opažati nevarno republikansko gibanje. Republikanska propaganda se širi prav opasno zlasti med vojaštvom. Kralj Alfonz se je nenadoma vrnil iz Zofije v Madrid. Zatrjuje se, da je stališče kabineta Canalejas močno omajano.

V španskem državnem zboru so začeli razpravljati o Ferrerjevem procesu. Republikanski poslanec Soriano je izvajal, da ima ta razprava namen, zahtevati revizijo procesa zoper Ferrerja, ki je postal nedolžna žrtev grozovite pravne zmote. Razprava je zelo živa in zanimiva. Udeležujejo se je najuglednejši poslanci, ki razkrivajo, s kakšnimi podlimi spletkarijami se je vplivalo na sodišče.

Proti republikanski portugalski vladi se neprenehoma snujejo zarote, toda dosedaj brez vsakega uspeha. — Kraljev grad v portugalskem letovišču Casae bo vlada izpremenila v javni hotel.

Novičar.

Osebne vesti. Okrajni sodnik Franc Regally v Radovljici je imenovan deželnim svetnikom. — Vpokojen je major Viljem Geyer, ravnatelj praharne v Kamniku; na njegovo mesto pride major Viljem Jäkel.

Sankcioniran deželni zakon. Cesar je potrdil z dnem 26. m. m. od kranjskega deželnega zbora sklenjeno zakonsko predlogo glede vodovoda za Kranj.

Kranjski občinski odbor je imel včeraj 7. t. m. svojo sejo. Župan Ferd. Polak otvori sejo, konštatira ob navzočnosti 20 odbornikov sklepčnost ter preide k prvi točki dnevnega reda: Čitanje zapisnika zadnje seje. Občinski svetovalec Ciril Pirc predlaga, naj se ta neprečitan odobri, kar se sprejme. Župan imenuje nato overovateljem današnjega zapisnika odbornika Antona Župana in Ivana Jagodica ter poda naznanila županstva: Argentinsko meso je prišlo v Kranj, do danes zvečer se ga je prodalo 462 kg. — Sankcioniran je zakon za vodovodno naklado, o čemur pa občina še ni dobila oficijelnega obvestila. Župan prosi, da se dovoli, da pristopi občina k poštni hranilnici, kar se zgodi. — Nato prečita okrožnice deželnega odbora glede načrta zakona o vlaganju pritožb. — Predno se je obravnavalo o tretji točki dnevnega reda: Občinski računi in bilanca mestne klavnice, odda župan predsedstvo občinskemu svetovalcu dr. Val. Štempiharju, nakar poroča obč. odbornik Tajnik: Bilanca občinskega premoženja izkazuje prejemkov K 52.466·11, izdatkov K 46 588 76, torej prebitka 5877 55; ubožni zaklad je imel prejemkov K 5802 47, izdatkov K 5688 52, prebitka K 113·95; računi mestne klavnice izkazujejo skupnih prejemkov kron 13.830 75, izdatkov K 5431·31, prebitka K 8399·44 in čistega dobička K 3862 80. Vsi računi, kakor tudi oni ustanov za ubožce i. dr. se enoglasno odobre. — O četrti točki dnevnega reda: Bilanca in računski zaključek mestne hranilnice v Kranju, poroča občinski svetovalec dr. Val. Štempihar. Mestna hranilnica je imela denarnega prometa 4,030 737 09 kron, skupno se je vložilo v letu 1910 1,124 322 64 kron, dvignilo pa K 1 201.410·71, torej več dvignilo za K 77.088 07, bilanca hranilničnega upravnega imetja izkazuje: aktiva K 4,676 619 95, pasiva K 4,675.462·29, dobička K 21 155 66. Splošni rezervni zaklad ima čistega dobička K 9578 28, in znaša skupni čisti dobiček K 30.735 94 Splošni rezervni zaklad znaša koncem l. 1910 K 276.215·61. Računski zaključek in bilanca se odobrita. Občinski odbornik Vilko Rus predlaga, da izreče občinski odbor posebne zahvale hranilničnemu podpredsedniku, županu Polaku, poleg tega hranilničnemu osobju, v prvi vrsti gosp. tajniku Ivanu Valenčiču za skrbno in uzorno vodstvo, kar se enoglasno sprejme. Poročevalec, obč. svetovalec dr. Val. Štempihar poroča dalje, da je deželna vlada potrdila pokojninski opravilnik hranilničnih uradnikov v Kranju. Po tem so vsi stalno nastavljeni in imajo svoj pokojninski zaklad, vsled tega prosijo, da jim mestna občina izpostavi dekrete o stalnem nastavljenju. Poročevalec predlaga, da se to izvrši, kar se sprejme. — V poročilu tržnega odseka predlaga poročevalec, obč. svetovalec Krenner, da se ugovarja prošnji občine Lahoviče za dovolitev štirih novih sejmov. Sprejeto. — Obč. odbornik Janko Sajovic predlaga v imenu ubožnega odseka, da se zviša mesečna podpora Štefanu Kožuhu na 4 krone in dovoli nabavo 1 par čevljev Fr. Remicu. Se dovoli. — Občinski odbornik Křivanec predlaga v imenu odseka za električno razsvetljavo, da naj občina z ozirom na to, da bi stala električna naprava za mesto Kranj približno 31.000 K, dočim stane sedanja razsvetljava obresti kapitala od 40.000 K, vztraja na tem, da se vodna moč pri Majdičevem mlinu izsabi, da se izvršijo načrti in da se dobi za to potrebno koncesijo. Pri tvrdkah, ki so že itak poslale sem svoje inženirje, ki so merili za načrte, naj nareči brezplačno načrte pod tem pogojem, da dobi napravo ona tvrdka, ki bo napravila najboljši in najugodnejši načrt. Dalje predlaga, da se napravi na cesti od mosta do kolodvora ne tri luči, kakor je že sklenjeno, temveč pet, ter prečita pogodbo, ki jo je sklenil električni odsek z gospo M. Mayrjeve za dobavo električnega toka, katerega bi dala za paušalno ceno 30 K za luč. Predlogi se sprejmó in pogodba se odobri, na kar zaključi župan ob 7·30 občinske sejo.

O «Glavni posojilnici». Zadnjič smo popolnoma stvarno razložili razmere pri «Glavni» ne glede na levo in desno. Danes poročamo, da asanacija te nesrečne zadruge vrlo napreduje, kajti rešeno je glavno sporno vprašanje, s katerim so se ljubljanski juristi bili glave. Dr. Eger, ki ima danes odločno besedo pri deželnem sodišču, in njegovi zaveznki so zmagali. Kršenje zakona se je srečno preprečilo, kar bode upnikom in zadružnikom gotovo v korist. Postava je postava, in postava ne dela nikomur krivice, kar pa ni jasno v postavi, pa učeni gospodje «noter stisnejo». Vse mora iti postavno pot, ako se tudi svet pogrezne. Potrjen je začasni upravitelj mase, katerega je predlagala prav neznatna manjšina upnikov. Upnikom in še mnogo bujše prizadetim zadružnikom mora biti na tem, da kolikor možno rešijo to, kar je še ostalo dr. Hudniku. Nismo radi osebni, a tega nam ne bode nihče zabranil, da bodemo brezobzirno pobijali oderuštvo. Mi nismo proti osebi upravitelja ter nam je vseeno, ako je upravitelj Peter ali Pavel, da le neusmiljeno ne izkorišča velike nesreče za naše zadružništvo. Boj za oskrbništvo prejasno kaže vzroke. Ako se trdi, da bivši likvidator, ki ni bil nikoli član posojilnice, «po postavi ni mogoč kot upravnik», moramo pripomniti, da po naših informacijah to ni resnica. To je le enostransko tolmačenje zakona, katero se sugerira drugim, ki nimajo svojega pravnega mnenja. Konkurzni red le pravi, da mora biti upravitelj neomadeževan, zanesljiv in izveden mož, in da proti predlogom upnikov ni važnih pomislekov. Ne bodemo se spuščali v razmotrivanje pravnega vprašanja, s katerim naj se zabavajo učeni juristi. Nam gre le za stvar in za pomoč ljudem, ki so po nedolžnem zagazili v blato. Zaraditega smo pohvalno omenili korak «Ljubljanske kreditne banke», katera izplačuje male vloge do 300 kron brez odtegljajev. Naj bi jo posnemali še drugi kreditni zavodi. Prepričani smo, da bode marsikdo rad kaj popustil, ako pride prej do plačila. Kaj pa počne deželni odbor s tistimi 50.000 K, katere je določil deželni zbor za Glavno posojilnico? To vprašanje se mora vsiliti človeku, ki ni zaklet v strankarstvo ter ima kaj srca za blagor ljudstva.

Cestni odbor za skladovni okraj Kranj je imel dne 27. m. m. pod predsedstvom načelnika gospoda Frana Strupija svoje redno sejo. Načelnik poroča dohodke in izdatke za vzdrževanje deželnih in občinskih cest v poslovnem letu 1910. Izdatki za deželne ceste znašajo 3 563 K 91 v, kateri znesek se je pokril s prispevkom iz deželnega skladu 2576 96 K, in onega okrajnega cestnega odbora 983 K 95 h. Stroški za vzdrževanje okrajnih cest znašajo 28 647 K 89 v; tem nasprotno znašajo prejemki 31·460 K 54 vin., ostane torej prebitka 2812 K 65 vin. Ker pa je okrajni cestni odbor izplačal kot posojilo deželnemu skladu pripadajoči znesek 1283 K 96 vin, za vzdrževanje deželne cestne, ostane dejansko prebitka koncem leta 1910 le 1528 K 96 vin. Računi so bili pravilno v občinski pisarni v Kranju javnosti vpogled, in ker se proti njim ni ugovarjalo, se jih enoglasno odobri ter imenuje revizorjem gospoda Cirila Pirca in Ivana Zabreta. — Dalje se je sklenilo pospešiti zadevo odkupa privatnega mostu čez Savo v Podnartu in za to prispevati primerno svoto, katera pa se mora šele določiti, kakor hitro bo znano, koliko bosta prispevala v to svrho okrajna cestna odbora v Radovljici in Tržiču. — Z ozirom na novo cesto iz Kamnika čez Šenturško goro v Cerklje se je sklenilo, preskrbeti najprve od deželnega stavbenega urada preliminar kakor tudi potrebne načrte in šele potem o stvari sami sklepati. Glede preložitve ceste v Rakovci se je sklenilo, sklicati še enkrat one posestnike, katerih zemljišča pridejo v poštev pri položitvi te poti in se z njimi v svrho odstopitve potrebnega prostora končno pogajati. Gospod Ivan Rakovic stavi predlog, ceste takoj dodobra označiti in posuti. Nato pojasni načelnik, da še ni ničesar prejel za to leto cestnih doklad, vsled česar nima potrebnih sredstev, s katerimi bi mogel pustiti označiti in posuti ceste. Zaradi tega se pooblasti načelnika, potrebni znesek si izposoditi iz fonda za cesto v Besnico, vendar se mora ta znesek takoj vrniti, kakor hitro bo cestni odbor prejel prvi obrok cestnih doklad.

V cestni odbor skladnega okraja Kranj je imenoval deželni odbor kranjski posestnika Iv. Zabreta iz Predoselj in J. Bidovca iz Zaloga; v cestni odbor okraja tržiškega Franca Ahačiča, tovarnarja v Tržiču, in Jakoba Pernuša, posestnika pri Sv. Ani; v cestni odbor okraja kranjsko-gorskega A. Čebulja, gerenta na Jesenicah, in M. Noča, obč. svetovalca na Koroški Beli.

† **Jakob Žumer.** Gospod Jakob Žumer, znani veleindustrijalec v Gorjah, je po dolgotrajni bolezni v nedeljo umrl. Star je bil 68 let. Blagi ranjki je bil 41 let občinski odbornik; županoval pa je 27 let. Ni je akcije, da bi ne bil Žumer njen aktivni član, ne družbe, ne društva v Gorjah, povsod je bil vsaj odbornik. Že leta 1879 je nastopil v javnosti ter osnoval Bralno društvo. Hranilnici in posojilnici je od početka sem njen skrben načelnik; v kmetijskem društvu pa odbornik. V okrajnem cestnem odboru je bil ranjki duša vsega delovanja mnoga leta. Po njegovih načrtih so speljane maledane vse ceste, bodisi okrajne ali občinske. Da je bil tudi član okrajnega šolskega sveta in zdravstvenega zastopa, ni treba omenjati. Nevenljivih zaslug pa si je pridobil s svetovnoznanim Vintgarjem. Ta naravni kras, to je naravno nadarjeni Žumer odpri svetovnemu prometu. Sam je skozi več let žrtvoval velike svote za napravo potov in prometnih sredstev. Vintgar je Žumrovo delo; izročil ga je «Prometnemu društvu». Leta 1883 ga je odlikoval presvitli cesar s srebrnim križcem s krono za zasluge. V letu 1906 pa je bil odlikovan z zlatim križcem. Če kdo, je Žumer zaslužil odlikovanje. Po njem ne žalujejo le soredniki in občani, po njem žaluje ves okraj, zlasti še revži, katerim je bil vedno skrbni oče. Pokojnik je bil brat pred leti umrlega okrajnega šolskega nadzornika Andreja Žumra. — Isti dan, ko so pokopali očeta, je v bolnici umrl njegov sin Andrej, star šele 23 let. Počivajta v miru!

V narodni čitalnici v Kranju priredi Akademija danes ob ½9. uri predavanje. Predaval bo gospod Etbin Kristan iz Ljubljane o Otonu Zupančiču. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Izvanredni občni zbor Sokola v Kranju se vrši v ponedeljek, dne 10. t. m. ob pol 9. zvečer v društveni telovadnici. Dnevni red: 1. Volitev predsedstva Slov. Sokolske Zveze. 2. Razmoterosti. Bratje se pozivljajo k polnoštevilni udeležbi.

Koncert čitalničnega pevskega zbora v Kranju. V soboto, dne 22. aprila t. l. točno ob ½9. uri zvečer koncert v telovadnici «Gorenjskega Sokola». Pri tem koncertu sodelujejo: gospa Anica Pirnatova (klavir), gospod dr. Pavel Kozina (tenor), orkester «Sloga» ter moški in mešani zbor «Narodne čitalnice v Kranju». Spored pesmi je naslednji: 1. O. Dev: «Zarja». Mešani zbor. 2. J. Aljaž: «Na bregu». Moški zbor. 3. a) Fr. Gerbič: «Pogled v nedolžno oko». Tenor-solo s spremljevanjem klavirja. b.) Dr. G. Krek: «Šum vira in zefira». Tenor-solo s spremljevanjem klavirja. 4. E. Adamič: «Zaman pod oknom». Mešan zbor. 5. H. Volarič: «Divja rožica». Dvoglasni ženski

Vsaka gospodinja, katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega Francka:“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni.

Ta izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

zbor s spremlj. klavirja. 6. I. pl. Zaje: «Crnogorac Crnogorki». Moški zbor. 7. a) Fr. Dolžan: «Vrtec egradila bom». Narodni pesmi za mešan zbor. b) O. Dev: «Barčica». Narodna pesem za mešan zbor. 8. a) F. S. Vilhar: «Nezakonska mati». Tenor-solo s spremljevanjem klavirja. b) J. Procházka: «Poslednja noč». Tenor-solo s spremljevanjem klavirja. c) A. Lajovic: «Serenada». Tenor-solo s spremljevanjem klavirja. 9. Dr. A. Schwab: «Dobro jutro». Pevski valček za mešan zbor s spremljevanjem orkestra. — Cene prostorom: Sedeži od I. do III. vrste po 2 K, od IV. do VIII. vrste po 1 K, ostali sedeži po 60 vin.; stojišča po 40 vin., za dijake po 30 vin. — Vstopnice se dobe v predpredaji v trgovini gosp. Ferd. Sajovica, na večer koncerta pa pri blagajni.

Okrožnim zdravnikom v Št. Vidu nad Ljubljano je imenovan dosedanji okrožni zdravnik v Trebnjem, dr. Mano Dereani.

Iz železnega šolskega sveta. Imenujejo se: Fran Flere nadučiteljem, Neža Detela učiteljicam za Kranjsko goro; Florjan Gostič učiteljem za Poljane pri Škofji Loki; Frančiška Grošelj učiteljicam za Špitalič. — Šole v Žabnici, Velesovem in na Homcu se razširijo v dvorazrednice. — Učiteljsko mesto v Bohinjski Beli se znova razpiše. — Upokoji se Miha Kos, učitelj v Pirničah.

II. zlet Gorenjske sokolske župe se bo vršil v nedeljo, dne 9. julija 1911. v Škofji Loki. Ob tej priliki bo tudi tamošnje sokolsko društvo razvilo svoj prapor. Spričo tega je za trdno pričakovati, da stori vsak gorenjski Sokol svojo dolžnost in pohiti isti dan s svojimi sobrati v naše prijazno gorenjsko mesto — Škofjo Loko. Ravno tako se nadejamo, da se bodo tega redkega slavja udeležile tudi vse ostale naše sokolske župe in njih društva ter da pošljejo v čim največjem številu svoje krepke sokolske čete k našim krepkim Gorenjcem. Na našem lepem Gorenjskem bo našel vsakdo zavedno in gostoljubno slovensko ljudstvo, ki je še posebno ponosno na svoje krasno razvijajoče se Sokolstvo. Na tem zletu se bo doizvajale proste in orodne vaje in vršile tekme, kakor je o tem poročal zadnji Vestnik gorenjske sokolske župe. Za sedaj le opozarjamo na ta zlet in razvitje prapora mladega, a čvrstega škofjeloškega Sokola in prosimo vsa naša narodna društva, da se pri svojih prireditvah oziraje na dan 9. julija. Spored tega slavja in druge podrobnosti se bodo še pravočasno objavile. Na zdar!

Iz Ihana poročajo: Pred kratkim je umrla A. Sojec, ki je zapustila vse svoje imetje ihanski občini, in sicer za občinske reveže. Vsak razsoden človek bi pričakoval, da bo županstvo prodalo posestvo in premičnine potem javne dražbe. Župan Flerin je pa vse kar pod roko prodal ter s tem znatno oškodoval občino. Bilo je namreč drugih ponudnikov, ki so ponujali mnogo več, nego kupec Brežnik. Radovedni smo, zakaj ni župnik, ki drugače vse vidi, preprečil te kupčije. Apeliramo pa na merodajne kroge, da preiščejo to zadevo in če mogoče razveljavijo to pogodbo, ki je v veliko škodo ihanske občine.

Požara. 10. t. m. je izbruhnil ogenj na kozolcu posestnika Frana Vodnika v Ihanu. Kozolec je pogorel do tal. Za vzrok se ne ve, škoda znaša 400 K. — Zgorela je begunjska žaga. Škode je okolo 600 K. Kako je nastal ogenj, ni znano.

Žrtev alkohola 52 letni vdovec, mizar Jakop Oblak iz Trboj v kranjskem okraju rad pije žganje. Dne 6. marca je prišel od 3. popoldne, ko je bil pil že vino v neki gostilni, v neki privatni hiši pa žganje, v gostilno Angele Zum in si dal prinesti ruma. Dočim so domači opravljali svoja posla, je ostal Oblak sam v gostilniški sobi, kjer se ga našli čez nekaj časa mrtvega na tleh. Najbrže ga je zadela srčna kap vsled preobilo zavžitega žganja.

V blaznosti si prerezal vrat. V Sp. Pirničah si je bajtar Jernej Bončar doma v sobi v hipni blaznosti prerezal vrat, a se lahko ranil.

Nesgodi. 18 mesecev stari posestnikov sin Fran Žabnikar iz Radomelj pri Kamniku je padel dne 17. marca s peči in si levo nogo težko poškodoval. — Desetletni sin nekega posestnika iz Krtine pri Kamniku je prišel z levico v rezilnico za slamo ter dobil težke poškodbe.

Društvo proti ženskim hlačam. V Budimpešti kar ne morejo trpeti novega ženskega hlačnega krila. Ne le, da so inzultirali na ulici ženske v novi modi, ampak ustanovili so sedaj društvo proti ženskemu hlačnemu krilu. V Temešvaru in Debrecinu se žvižgali in zapodili ženske v hlačah. Kakor se vidi, imajo na Ogrskem velik strah pred novim hlačnim krilom. Najbrže jim delajo «ženske v hlačah» že dosedaj preveč preglavic!

Izpred sodišča.

Mnoge obeta. Na Sv. Štefana večer lanskega leta so prišli štirje razvpiti razgrajači in znani ponočnjaki v Hafnerjevo gostilno v Škofji Loki. Povzročili so tak nemir, da so bili gostje primorani jih potisniti na prosto. Med to četvorico se je najbolj odlikoval 20 letni Tine Bergant, posestnika sin pri sv. Barbari. Imel je v rokah nož ter je z njim ranil najprej Antona Šinka in v veži Franceta Ravnikarja. Ko so bili razgrajači zunaj, je prišel mimo Janez Šušnik, katerega je obdolženec s polenom po glavi udaril, ne da bi ga nevarno poškodoval. Po odhodu razgrajačev je vladal mir v gostilni. Krčmar Jožef Hafner in njegov tast posestnik Gašper Carman sta stala v pogovoru še mirno v veži. Tine Bergant je prišel od zadaj na gostilniško dvorišče, se tam oborožil s polenom in prišel na to v vežo. Tu je pa natihoma prišel 62 let staremu Čarmanu za hrbet in ga nepričakovano udaril z vso močjo po ozadju glave, da se je Čarman hipoma zgrudil in omedlel. K sreči je imel ta na glavi kučmo, inače bi se mu bilo gotovo kaj hudega pripetilo. Obdolženec le deloma priznava svoj čin. Sodišče ga je kaznovalo z desetmesečno težko ječo.

Zaradi krivca. Pri gostilničarju Martinu Brcetu v Lajšah pri Škofji Loki so imeli ples. Na ples je prišel ob 10. zvečer tudi kajžarjev sin Franc Pogačnik iz Kališča s krivcem za klobukom. To pa je jezilo hlapca Josipa Kreka in mu je krivec strgal sklobuka in raztrgal. Gostilničar pa je Kreku razrezal klobuk in tudi njega z nožem zabodel v trebuh, tako da ga je težko poškodoval.

Loterijska srečka dne 2. aprila t. l.
Gradec 84 12 82 54 38

Dobro računale!

Kin prav izvolile so one gospodinje, ki uporablajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega :Francka: s kavnim mlinčkom" iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega :Francka:" se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Danes in jutri
se toči črno Leško pivo
v gostilni pri Slonu.

Proda se iz proste roke **posestvo**
10 minut od Kranja na Klanec, hiš. številka 32.
Hiša 3 gezdi in 20 mernikov posetve. — Proda se tudi samo hiša in 10 mernikov posetve. Več se izve istotam.
81—1

80 1
Zahvala.
Za vse iskreno sožalje, ki nam je bilo izraženo o priliki smrti našega ljubega moža, očeta, zeta, svaka in strica
Jos. Vidmarja
posestnika in trgovca
se najtoplejše zahvaljujemo.
Osobito se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gospodu zdravniku za vel ko skrb in trud, slav. slov. bral. društvu za ginljive žalostinke in venec, društvu strojarskih pomočnikov za venec, vsem prijateljem in znancem blagopokojnega rajnika za častno spremstvo na njegovi poslednji poti. Iskrena hvala!
Rodbini Vidmar in Klofutar.

Godovi prihodnjega tedna:
9. Marija Kleofa, Milija, Demeter; 10. Ezekijel, Mehtilda, Krasoje; 11. Leon, Betina, Rada, Vitislav, Jaromir; 12. Zenon, Saba, Ljubomir, Milotina; 13. Hermenegild, Kajmir, Negojica, Pravomila; 14. Justin, Godimir, Jaroslav; 15. Helena, Gestirad.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi, generalno zastopstvo v Trstu, ima po vseh večjih krajih na Gorenjskem svoje lastne zastopnike. Ta zavod je najcenejši na evropskem kontinentu in, ker ima s svoto 2,000.000 kron popolnoma vplačane glavnice, največje izvanredne rezerve, daje vsem zavarovancem tudi največjo varnost. Edini slovanski delniški zavod te stroke. 79 12—1

Zahtevajte pri nakupovanju koles samo **Premier**
66 5—1

Najboljša izdelava in najvišja tehnična popolnost. Krasni ceniki zastonj.
Edina prodaja **L. Rebolj, Kranj**

Vir zdravja je brezalkoholna
kipeča limonada
ki se napravlja iz
Maršnerjevih kipečih limonad. bombonov
(Malinovec, citrone, jagode, češnje, dišečih perle) v pastiljah po 2 in 4 vinarje in patentovanih zavojčkih po 2 in 5 vinarjev.
Edino pristno s to varstveno znamko.

Edino pristno s to varstveno znamko
Vsako leto se porabi 80 milijonov komadov.
Edini izdelovalec: Prva češka akc. dr. orient. sladkornih in čokoladnih tovarn na Kr. Vinogradih
81—1 **prej A. MARŠNER**
Glavna zaloga na Dunaju VI. Theobaldgasse. 4.

Peter Kobau
sedlar in tapetnik v Kranju
nasproti hotela „Nova pošta"
se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor tudi 20 48—9
vozove i. t. d.
Delo se izvršuje točno, trpežno, po solidnih cenah.
Velika izbera bele in črne žime
po jako znižani ceni, kakor tudi
morska trava.
Imam vedno veliko popolnoma izvršene
posteljne oprave
v zalogi od 30 K naprej.

Pozor! **Vabljivo in priporočljivo**
posebno za Gorenjce!
Slavnemu občinstvu z Gorenjskega, si usojam najuljudneje naznanjati, da sem prevzela, in na novo uredila, staroznano gostilno **„Tunel"** sedaj pod imenom **„Novijork"**
v Kolodvorski ulici v Ljubljani blizu južnega kolodvora.
Točim najboljša vina, kakor tudi sveže pivo in drugo pijačo. Za točno postrežbo skrbim sama, in sicer z gorkimi in mrzlimi jedili, po zelo nizkih cenah.
Na razpolago so tudi prenočišča. 82—1
Torej, vsi Gorenjci, kadar posetite belo Ljubljano, ne pozabite na najboljše in najcenejše gostilno: „Novijork".
Za obilen obisk se priporoča **Beti Orehkova**
gostilničarka.

Ako ne morete jesti ali ako se počutite slabe, odpomorejo vam zdravniško preizkušene

12—9 **Kaiserjeve** 243

želodčne melisne karamele

kajti po njih bodete dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. — **Paket 20 in 40 vinarjev.**

Dobiva se jih: **K. ŠAVNIK,** lekarna pri «Sv. Trojici» v Kranju, **H. ROBLEK,** lekarna v Tržiču.

Keil-ov lak

najboljši lak za tla iz mehkega lesa

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 v.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 v.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v.
Keil-ovo leščilo za pode 90 v.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barv h.

75 6—1

ima vedno v zalogi tvrdka **Fran Dolenz v Kranju.**

Črnomelj: Anton Zurc. Idrija: Valentin Lapajne. Kamnik: Ed. Hajek. Kočevje: Franc Loy. Ljubljana: Leskovic & Meden. Novo mesto: I. Picek. Postojna: Anton Ditrich. Radovljica: O Homann. Škofja Loka: M. Žigon. Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja v pol. okraju Radovljica na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4¼ od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil **mesto Radovljica** z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad **200.000 K.** :: **Mestna hranilnica v Radovljici daje največje varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici.** — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16½, 19½, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo jeza vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugop recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. **Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celi dobi še za 97 v manj.** Nadalje dovoljuje tudi posojila na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobili kaka druga pojasnila, zglasi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

165—40 **Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.**

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo, kakor marčno

pivo

I. in II. vrste, bavarsko, vležano v sodčkih in steklenicah, pričakujoč obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.

261 26—21